

AINEVALDKOND „EESTI KEEL JA KIRJANDUS“

Eesti keele ja kirjanduse pädevus

Põhikooli lõpetaja:

- ✓ väärtustab eesti/vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- ✓ tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana;
- ✓ on omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse;
- ✓ on keeleteadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- ✓ kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- ✓ kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- ✓ tunneb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvuslikku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist mitmekesisust;
- ✓ on lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma, arenenud isiksusena;
- ✓ tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi;
- ✓ suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- ✓ väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist;
- ✓ oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained on eesti keel ja kirjandus. Eesti keelt õpitakse 1.–9. klassini, kirjandust 5.–9. klassini.

Eesti keele ja kirjanduse nädalatundide jaotumine kooliastmeti.

I kooliaste:

eesti keel – 19 nädalatundi

II kooliaste:

eesti keel – 11 nädalatundi

kirjandus – 4 nädalatundi

Ainevaldkonna kirjeldus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning tema valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldusi. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. Ainevaldkonna õppeained toetavad ka õpilase identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.–4. klassini on eesti keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekeelsus) nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne käsitlusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. Kirjandusõpetus taotleb küll eeskätt õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimete kujunemist ning kõlblis-emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõtestamise toel, kuid kirjandustundides vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse õpilaste suulist ja kirjalikku väljendusoskust.

Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on avar käsitus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Ainevaldkonna õppeainete koostoimes omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu. Eesti keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuulnud ja loetud analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduse lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilase kultuuri- ja elukogemusi, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut.

Ainevaldkonna õppeained tervikuna toetavad õpilaste keelepädevuse ja kommunikatiivsete oskuste kujunemist ning esteetilist, kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonnas

✓ Väärtuspädevus

Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht, arvestades kirjanduse kui kunstiaine spetsiifikat. Kirjandusõpetuses on peamine rõhk kõlbeliste ja esteetilis-emotsionaalsete väärtuste ning kultuuriväärtuste kujunemisel loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel. Ka keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

✓ Õpipädevus

Keele- ja kirjandusõpetus arendavad olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

✓ Sotsiaalne - ja suhtluspädevus

Ainevaldkonna õppeained toetavad sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust.

✓ Enesemääratlus- ja ettevõtlikkuspädevus

Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Õpetamise eesmärgid ja ainevaldkonna olulisus

Eesti keele ja kirjanduse õpetusega taotletakse, et õpilane:

- ✓ väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- ✓ tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- ✓ omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- ✓ arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- ✓ õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;

- ✓ õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana;
- ✓ arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järelalus- ja põhjendusoskust;
- ✓ harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- ✓ suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- ✓ peetakse silmas õppekava alusväärtusi, üldpädevusi, õppeaine eesmärke ja õpitulemusi ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- ✓ jälgitakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- ✓ võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- ✓ arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusastemega õppida;
- ✓ kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- ✓ laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, muuseum, näitus, raamatukogu;
- ✓ kasutatakse mitmekesiset õppemetoodikat, sh aktiivõpet: esitamine, rollimäng, loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, projektõpe.

I KOOLIASTE, 1.- 3. KLASS

Esimestel kooliaastatel on emakeelel kui õppeainel eriline koht. Selles aines õpitakse nii ennast väljendama, erinevates olukordades adekvaatselt suhtlema kui ka õppetülesandeid täitma, omandatakse õpioskusi kõigi teiste õppeainete tarbeks. Suulise ja kirjaliku kõne arendamise teemad tulenevad ümbritsevast elust, õppeainest, õppekava läbivatest teemadest ja kultuurikeskkonnast laiemas mõttes, nagu raamatud, kultuurisündmused ja virtuaalmaailm.

Keskse tähendusega on sõnavara täpsustamine ja rikastamine ning psüühiliste protsesside arendamine. Selleks vajab laps pidevalt nii uusi kogemusi kui ka eelmiste kogemuste korrastamist. Õpe ja kasvatus peavad toetama enesetunnetuse arengut ja õppima õppimist, juhtima last teistega ühes ja üksinda tegutsemises.

I kooliastmes on eesti keeles kolm õppevaldkonda: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.

Esimese kooliastme keeleõpetuse ülesanne on kõneoskuse sihipärane arendamine ning suulises kõnes omandatu ülekandmine kirjalikku kõnesse. Eesti keele õppevaldkondi – suulist keelekasutust, lugemist ja kirjutamist – käsitletakse lõimitult, pöörates võrdselt tähelepanu kõigile keelelise suhtluse osaoskustele ning lähtudes keelekasutuse funktsioonist ja tekstist. Seejuures nähakse tekstina nii suulist kui ka kirjalikku teksti, nii ilukirjandus- kui ka teabeteksti, nii trükitud kui ka elektroonilist teksti. Eesti keele tundides omandatakse arengueeldustele vastavaid kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiate elemente (ennustamine, mõistekaardi koostamine, kokkuvõtte tegemine jt), et areneks oskus õppida, oskus oma mõtteid nii suuliselt kui ka kirjalikult väljendada. Emakeeletunnis õpitud rakendatakse teisteski ainetes.

Emakeeleõpetuses tuleb kujundada oskusi enesekontrolliks, oma tegevuse analüüsiks, mõistmiseks ja tulemuste hindamiseks, arendada arutlevat mõtlemist, pakkudes õpilastele elulisi, loomingulisi ning mõtlemisainet ja -võimalusi pakkuvaid ülesandeid. Oluline on õpetada mõistma kõneleja-kuulaja-, kirjutaja-lugeja-suhet ning mõtlema selle üle, kuidas öeldu ja kirjutatu võib mõjuda, olgu siis nähtava reaalse partneri, telefonikõne, kirjaliku teksti või virtuaalsuhtluse puhul.

Igapäevane õppetöö ühildatakse igal võimalusel laste vabalugemisega.

Õpetamise eesmärgid, õppeaine olulisus

I kooliastme eesti keele õpetus taotleb, et õpilane:

- ✓ õpib mõtestatult lugema ja kirjutama oma loomevõime ja eluliste vajaduste kohaseid eri liiki tekste;
- ✓ õpib koolis ja koolivälises suulises suhtluses selgelt väljenduma;
- ✓ arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust, omandab (esmase) õigekirjaoskuse;
- ✓ huvitub raamatutest ning loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust;
- ✓ analüüsib tekste ja oma tegevust õpetaja juhiste kohaselt;
- ✓ austab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja tahab õigesti kõnelda ja kirjutada;
- ✓ õpib hankima teavet lastele määratud teatmeteostest, lasteportaalidest ja lasteajakirjadest ning lihtsamatest sõnaraamatutest.

Algklassilapse tahteline tähelepanu on vähepüsiv ning vajab tahtmatule tähelepanule ümberlülitumiseks huvi toetust. Seepärast tuleb õppetöös vaheldada töövõtteid, valida selliseid, kus laps saab õppimise käigus olla aktiivne osaline. Hea on kasutada õppemängu ja mängulisi võtteid. Mängus omandab laps teadmisi ja oskusi suhteliselt kergemini ja kiiremini kui muus tegevuses.

Õppeaine ajaline maht ja õppeprotsessi üldine korraldus

I kooliastme eesti keele tundide ajaline maht on 665 tundi:

- 1.klass 245 tundi
- 2.klass 210 tundi
- 3.klass 210 tundi

Õppeprotsessi planeerimisel lähtutakse järgmisest:

Terviklikkus	Teadlikkus	Kommunikatiivsus
<p>Kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine on omavahel seotud, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tunniteema, ▪ lugemispala või ▪ situatsiooni kaudu. <p>Grammatikateema/ õigekirjaküsimus tuleneb kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tekstist, ▪ lapse enda kirjutisest või ▪ situatsioonist. 	<p>Suunatakse lapsi oma keele- kasutust jälgima, analüüsima, parandama:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuidas ma kuulan, räägin. loen, kirjutatan? ▪ Mis mul tuleb hästi välja, mis halvemini? ▪ Mida ma peaksin veel õppima? ▪ Kes mind õpetada saab/ oskab? ▪ Kuidas ma ise ennast aidata saan? <p>Suunatakse last oma/sõbra kirjalikku tööd kontrollima (üksi ja koos kaaslastega) ning parandama, et tekiks keeletunnetus ja harjumus mõelda oma töö õigsuse üle.</p> <p>Harjutatakse õpilasi ise leidma (üksi või kaaslasega) õigeid lahendusi.</p> <p>Analüüsitakse üheskoos konstruktiivselt oma ja teiste keelekasutust.</p>	<p>Püütakse igale keelelisele tegevusele leida mingi konkreetne otstarve ja auditoorium.</p> <p>Kasutatakse võimalikult palju suhtlemisel põhinevaid tegevusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kuulatakse kedagi mingil konkreetsel põhjusel; ▪ räägitakse kellelegi (erinev kuulajaskond) millestki mingil põhjusel; ▪ kirjutatakse erinevaid tekste erinevale lugejaskonnale. <p>Lastakse õpilastel õppetöö käigus omavahel suhelda – arutleda, analüüsida, otsida/ leida õigeid vastuseid, mingit infot jne.</p>

Õppimine on protsess, mille käigus laps õpib tundma oma võimeid, seepärast tuleks tunda ette valmistada nii, et õpilane saaks ise tegutseda, mõelda, katsetada, eksida, arutada, loovust rakendada. See kõik aitab õpitavat paremini mõista ja kinnistada. Tähtis on õpetada last ise oma tegevust/tööd teadvustama, jälgima, kontrollima ja parandama.

Teemade ajaline planeering on soovituslik, teemade läbimise aega ja järjekorda võib õpetaja töökavast lähtuvalt muuta.

Õppevara ja õpikeskkond

Õppevahendid: seinatabelid, kollektsioonid, õigekeelsussõnaraamatud, võõrsõnade leksikonid, õppemängud jms.

Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatööks ning ümarlauavestlusteks. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli. Õpikeskkonda laiendatakse klassiruumist kooliõue.

Kontroll, hindamine, tagasiside õppijale

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- ✓ suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist;
- ✓ lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist;
- ✓ kirjutamist, s.o kirjutehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Motiveerijaks ei tohi kujuneda hinne. Märksa olulisem on näidata, kuidas õpitu praegu ja tulevikus õpilase enda eluga seotud on – kuidas õpitud kasutada saab.

Õpitudemusi hinnatakse selle vanuseastme hindamis põhimõtete järgi. Hinnangute andmisel ja numbrilisel hindamisel võetakse aluseks ainekavaga määratletud õpitudemused ning nende sõnastamiseks kasutatavad tegevused. I klassi I poolaastal hinnatakse õpilast hinnanguliselt, alates II poolaastast hinnatakse õpilast numbriliselt.

Kujundavalt hinnatakse õppe kestel toimuvat ja keskendutakse eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside antakse õigeaegselt ja täpselt ning kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi. Esitatakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis

toetavad õpilase arengut. Kujundavas hindamises on tähtis koht õpilase enesehinnangul. Praktiliste tööde ja ülesannete puhul ei hinnata mitte ainult töö tulemust, vaid ka protsessi. Kujundava hindamise korral saame õpilast hinnata diferentseeritult – tema võimetest lähtuvalt –, samuti toetada õpilase enesehindamist ja selle arengut.

Kokkuvõtva hindamise korral võrreldakse õpilase õpitulemusi tema õppe aluseks olevas kooli ainekavas toodud oodatavate tulemustega. Tulemused väljendatakse kas numbriliselt või sõnalise hinnanguna. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega.

Käitumisele (nagu huvi tundmine, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine) antakse hinnanguid.

I KLASS (7 tundi nädalas, kokku 245 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Lõiming teiste ainetega	Läbivate teemade käsitlemisviisid
<p>Suuline keelekasutus</p> <p><u>Kuulamine</u> Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p> <p><u>Kõnelemine</u> Häädus- ja intonatsiooniharjutused. Hääduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.</p>	<p>Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)</p> <ul style="list-style-type: none"> eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu 		<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks:</p> <p>„Väärtused ja kõlblus“ „Kultuuriline identiteet“ „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ „Keskond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“</p>

<p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>	<p>sisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; • väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; • jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; • koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, • esitab luuletust peast; 		
<p>Lugemine</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu</p>	<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb häälik-täheleist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; • mõistab häälega või 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislauseliga. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks:</p> <p>„Väärtused ja kõlblus“ „Kultuuriline identiteet“ „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“</p>

<p>juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha</p>	<p>endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...); 	<p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustratsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhustest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	
--	---	---	--

<p>raamatukogust täiskasvanu abiga.</p>			
<p>Kirjutamine</p> <p><u>Kirjatehnika</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloom</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekeelsus</u> Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes. Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p>	<p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse <i>k</i>, <i>p</i>, <i>t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausega. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustratsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhistest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks: „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“ „Teabekeskond“</p>

<p>Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine. Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüümärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus). Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>	<p>oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte;</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab õigesti oma nime. 		
---	--	--	--

II KLASS (6 tundi nädalas, kokku 210 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Lõiming teiste ainetega	Läbivate teemade käsitlemisviisid
<p>Suuline keelekasutus</p> <p><u>Kuulamine</u> Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p><u>Kõnelemine</u> Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi</p>	<p>Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)</p> <ul style="list-style-type: none"> eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; kasutab kõnes terviklauseid; teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; väljendab arusaadavalt oma 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausega. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustatsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine.</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks:</p> <p>„Väärtused ja kõlblus“</p> <p>„Kultuuriline identiteet“</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“</p> <p>„Keskkond ja jätkusuutlik areng“</p> <p>„Tervis ja ohutus“</p>

<p>jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.</p> <p>Häädus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.</p> <p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p>	<p>soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast; 	<p>Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhustest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	
<p>Lugemine</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine.</p> <p>Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnauhendite lugema õppimine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p>	<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhusest, matemaatilisest jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausel. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks: „Väärtused ja kõlblus“ „Kultuuriline identiteet“ „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“</p>

<p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu).</p> <p>Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliiikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.</p> <p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovimine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; <p>on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;</p>	<p>kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustratsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhistest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	<p>„Keskkond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“</p>
---	--	---	--

<p>Kirjutamine</p> <p><u>Kirjatehnika</u> Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjababerile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloome</u> Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. <i>Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</i></p> <p><u>Õigekeelsus</u> Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; <i>k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</i></p> <p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine liitlause kirjutamisel <i>et, sest, aga, kuid</i> puhul. Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.</p>	<p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausega. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustatsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhistest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks: „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“ „Teabekeskond“</p>
---	--	---	---

<p>Sõnade lõpu õigekiri –<i>d</i> (mida teed?), –<i>te</i> (mida teete?), –<i>sse</i> (kellesse? millesse?), –<i>ga</i> (kellega? millega?), –<i>ta</i> (kellela? milleta?). <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> õigekiri.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena). Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohalikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>	<p>või küsimärgiga;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu –<i>d</i> (mida teed?), –<i>te</i> (mida teete?), –<i>sse</i> (kellesse? millesse?), –<i>ga</i> (kellega? millega?), –<i>ta</i> (kellela? milleta?); • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena). 		
--	---	--	--

III KLASS (6 tundi nädalas, kokku 210 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Lõiming teiste ainetega	Läbivate teemade käsitlemisviisid
<p>Suuline keelekasutus</p> <p><u>Kuulamine</u> Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi</p>	<p>Suuline keelekasutus</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • väljendab end 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilisest jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausega.</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks: „Väärtused ja kõlblus“ „Kultuuriline identiteet“ „Elukestev õpe ja</p>

<p>toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.</p> <p>Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p> <p><u>Kõnelemine</u></p> <p>Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälde jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.</p> <p>Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja</p>	<p>suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispaala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; • esitab luuletust peast; 	<p>Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustratsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhustest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	<p>karjääri planeerimine „Keskond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“</p>
---	--	--	--

<p>mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>			
<p>Lugemine</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti,</p>	<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausega. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustreerimine. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks: „Väärtused ja kõlblus“ „Kultuuriline identiteet“ „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“</p>

<p>õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.</p> <p>Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus,</p>	<p>palvet, käsku, keeldu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; teab nimetada mõnd lastekirjanikku. 	<p>kommenteerimine.</p> <p>Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhustest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	
---	---	--	--

<p>muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>			
<p>Kirjutamine</p> <p><u>Kirjatehnika</u> Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Õigekiri</u> Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. <i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). <i>h</i> sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna.</p> <p>Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning <i>sse</i>-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik.</p>	<p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; • valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; • märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; 	<p>Matemaatika – oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausel. Lausete ja matemaatilise jutukese koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.</p> <p>Kunst ja käsitöö – raamatu illustratsioonid. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhistest.</p> <p>Loodusõpetus ja inimeseõpetus – orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.</p>	<p>Teemal on oluline roll läbivate teemade käsitlemiseks: „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ „Tervis ja ohutus“ „Teabekeskond“</p>

<p>Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p> <p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p>Sõnavara: lähedase ja vastandtähendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.</p> <p><u>Tekstiloom</u> Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek. Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel. Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses; • kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; • piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna); • koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel. 		
---	--	--	--

II KOOLIASTE, 4. – 6. KLASS

Teises kooliastmes taotletakse, et õpilasel kujuneks teadlik suhtumine oma kõnesse ja teiste kuulamise, oskus suhelda paindlikult, arvestades vestluspartnereid ja suhtlusolukordi. Lugemis- ja kirjutamisõpetus on orienteeritud lugemis- ja kirjutamisprotsessi mõistmisele ning tekstide koostamiseks vajalike oskuste omandamisele (kavandamine, eesmärgistamine, vormistamine jne). Tähtsal kohal on tekstitaju – neutraalse ja kujundliku keelekasutuse eristamine, nende otstarbe mõistmine jne. Õpilase keeleteadmisi avardatakse, kuid need jäävad rakenduslikeks.

Kuulamine:

- ✓ vahetu suulise esinemise kuulamine;
- ✓ ettelugemise ja jutustamise kuulamine;
- ✓ vestluse, arvamuse avalduse, sõnavõtu kuulamine paaris ja rühmas;
- ✓ proosa-, luule-, draama-, meediateksti kuulamine;
- ✓ olulise teabe leidmine ja eristamine ebaolulisest, saadud teabe kasutamine;
- ✓ kuulatu meeldejätmise, kuulatu üle arutlemise; esituse eakohane hindamine;
- ✓ suulise tööjuhendi järgimine.

Kõnelemine:

- ✓ kõnelemine mitmesugustes olukordades: sõbraga, täiskasvanuga, tuttavaga, võõraga; paaris, rühmas;
- ✓ vestluse alustamine, jätkamine ja lõpetamine;
- ✓ vestluspartnerite ja suhtlusolukorra arvestamine;
- ✓ jutustamine loetud või kuulatud teksti põhjal, pildist, sündmusest, nähtusest;

- ✓ tekstilähedane ja kokkuvõtlik jutustamine;
- ✓ loetu ja kuuldu üle arutlemine;
- ✓ pildi, eseme, sündmuse kirjeldamine, võrdlemine;
- ✓ elamuse, kujutluse väljendamine;
- ✓ rolli esitamine;
- ✓ luuletuse, dialoogi või proosakatkendi mõtestatud esitamine.

Lugemine:

- ✓ häälega lugemine: mõtestatus, selgus, sobiv intonatsioon; ettelugemine;
- ✓ ositi lugemine;
- ✓ oma lugemise jälgimine;
- ✓ fakti ja arvamuse eristamine;
- ✓ endamisi lugemine: eesmärgipärasus, mõtestatus, valikulisus;
- ✓ iseseisev töö tekstiga: küsimuste esitamine, neile vastamine, kirjaliku tööjuhendi järgimine;
- ✓ proosa-, luule-, draama-, meedia-, tarbe- ja teabeteksti lugemine;
- ✓ kirjandusliikide eristamine;
- ✓ teema, tegevuse koha ja aja määratlemine, tegelaste kirjeldamine ja iseloomustamine;
- ✓ luuletuse teema määratlemine, meeleolu kirjeldamine;
- ✓ juhendi lugemine ja selles sisalduva teabe mõistmine;
- ✓ tekstis numbriga väljendatud arvude ning õpitud lühendite lugemine ja seostamine kaastekstiga;
- ✓ tabeli lugemine ja mõistmine;

- ✓ teemakohase materjali leidmine teatmeteosest, raamatukogust;
- ✓ raamatu sisukorras orienteerumine.

Kirjutamine:

- ✓ jutustava, kirjeldava, iseloomustava, võrdleva ja arvamusteksti kirjutamine;
- ✓ dialoogi, juhendi, kuulutuse, reklaami kirjutamine;
- ✓ kirja kirjutamine; ümbriku vormistamine;
- ✓ elamuse, fantaasia põhjal kirjutamine;
- ✓ teksti põhjal kirjutamine: alguse või lõpu lisamine, laiendatud ja jutustaja isikut või tegevuse aega - muutev ümberjutustus;
- ✓ teksti eesmärgistamine, kavandamine, eeltöö kirjutamine, viimistlemine, vormistamine;
- ✓ käekirja loetavus, töö välimus; oma teksti kontrollimine

Õppeaine ajaline maht ja õppeprotsessi üldine korraldus

II kooliastme eesti keele ja kirjanduse tundide ajaline maht on 630 tundi:

- 4.klass 210 tundi (175+35 tundi)
- 5.klass 210 tundi (175+35 tundi)
 - eesti keel 140 tundi (105+35 tundi)
 - kirjandus 70 tundi
- 6.klass 210 tundi (175+35 tundi)
 - eesti keel 140 tundi (105+35 tundi)
 - kirjandus 70 tundi

Õppimine on protsess, mille käigus laps õpib tundma oma võimeid, seepärast tuleks tunda ette valmistada nii, et õpilane saaks ise tegutseda, mõelda, katsetada, eksida, arutada, loovust rakendada. See kõik aitab õpitavat paremini mõista ja kinnistada. Tähtis on õpetada last ise oma tegevust/tööd teadvustama, jälgima, kontrollima ja parandama.

Teemade ajaline planeering on soovituslik, teemade läbimise aega ja järjekorda võib õpetaja töökavast lähtuvalt muuta.

Õpetamise eesmärgid ja õppeaine olulisus

Eesti keel kui õppeaine annab õpilasele võimaluse pidevalt ja mitmekülgset suhelda, lugeda ja kirjutada, arendada oma loomevõimet ning tekitab huvi nüansirikka ja tõhusa suhtluse, mitut liiki ja laadi tekstide ning keele vastu.

Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena. Eri valdkondi seob keel, mille korrektseks ja eesmärgipäraseks kasutuseks on nendega lõimitud õigekeelsuse ja keelehooldes valdkond.

II kooliastmes kujuneb õpilasel teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ja leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, arendatakse võimet teksti sügavamalt mõista ning tekstile reageerida.

Põhikooli II astme (4.–6. klass) jooksul jõuab enamik õpilasi asjatundliku ehk vilunud kirjaoskuse faasi. Enamik transkriptsioonilisi oskusi (õigekiri, käekiri) on automatiseerunud ja õpilastel jääb rohkem “ruumi” muude asjade jaoks. Nad saavad kulutada rohkem aega ja vaeva teksti kvaliteedi parandamisele ning oma huvidega seotud teemade uurimisele. II kooliastmes kirjutavad õpilased kirjeldavaid ja jutustavaid tekste, arutluselementidega kirjandeid, samuti tekste alustekstide, sh pildi- ja näitmaterjali põhjal.

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- ✓ kasutab suulises ja kirjalikus kõnes keelekasutuse seisukohalt õigeid vorme;
- ✓ omandab teksti ladusa ja vigadeta lugemise oskuse;
- ✓ tutvub erinevate lugemisstiilidega;
- ✓ eristab õpitud tekstiliike;
- ✓ oskab jutustada loetu põhjal või antud teemal;
- ✓ oskab moodustada küsimusi loetu põhjal;
- ✓ kasutab iseseisvalt sõnaraamatuid ja teisi teatmeteoseid teabe hankimiseks;
- ✓ oskab koostada teadet, õnnesoovi, pikemat kirja ja jutukest;
- ✓ oskab kirjutada lihtsamat emakeelset teksti etteütlusena;
- ✓ tunneb emakeele põhimõisteid ning kirjutamisel järgib õpitud õigekirjareegleid;
- ✓ tunneb etiketti tava suhtluses;
- ✓ oskab näha probleeme ja neid sõnastada;
- ✓ kavandab oma tegevust iseseisvalt;
- ✓ orienteerub erinevates tundmaõpitud tekstiliikides;
- ✓ tunneb huvi eakohase lastekirjanduse vastu;
- ✓ oskab kuulata ja mõista erinevaid kõnelejaid.

Õppevara ja õpikeskkond

Õppevahendid: seinatabelid, kollektsioonid, õigekeelsussõnaraamatud, võõrsõnade leksikonid, õppemängud jms.

Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatööks ning ümarlauavestlusteks. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning

õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli. Õpikeskkonda laiendatakse klassiruumist õue – õuesõppena.

Kontroll, hindamine, tagasiside õppijale

II kooliastmes hinnatakse õpilase:

- ✓ suulist ja kirjalikku suhtlust;
- ✓ tekstide vastuvõttu;
- ✓ tekstiloomet;
- ✓ tekstide õigekeelsust.

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Motiveerijaks ei tohi kujuneda hinne. Märksa olulisem on näidata, kuidas õpitu praegu ja tulevikus õpilase enda eluga seotud on – kuidas õpitud kasutada saab.

Õpitulemusi hinnatakse selle vanuseastme hindamis põhimõtete järgi. Hinnangute andmisel ja numbrilisel hindamisel võetakse aluseks ainekavaga määratletud õpitulemused ning nende sõnastamiseks kasutatavad tegevused.

Kujundavalt hinnatakse õppe kestel toimuvat ja keskendutakse eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside antakse õigeaegselt ja täpselt ning kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi. Esitatakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Kujundavas hindamises on tähtis koht õpilase enesehinnangul. Praktiliste tööde ja ülesannete puhul ei hinnata mitte ainult töö tulemust, vaid ka protsessi. Kujundava hindamise korral saame õpilast hinnata diferentseeritult – tema võimetest lähtuvalt –, samuti toetada õpilase enesehindamist ja selle arengut.

Kokkuvõtva hindamise korral võrreldakse õpilase õpitulemusi tema õppe aluseks olevas kooli ainekavas toodud oodatavate tulemustega. Tulemused väljendatakse kas numbriliselt või sõnalise hinnanguna. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega.

Käitumisele (nagu huvi tundmine, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine) antakse hinnanguid.

IV KLASS (5+1 tundi nädalas, kokku 175+35 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste ainetega	Läbivate teemade käsitlemisviisid
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Hääliku pikkuste eristamine. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuuldu proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus. Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • annab lühidalt edasi kuuldu sisu; • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes; • esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; • väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele 	<ul style="list-style-type: none"> • matemaatika • loodusõpetus • inimeseõpetus • muusika • kunst • kehaline kasvatus • inglise keel <p>Eesti riik.</p> <p>Eesti ajalugu.</p> <p>Eestimaa loodus, inimesed ja kultuuriväärtused.</p> <p>Liiklus.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: arutelu teemal, kuidas oleks parem käituda.</p> <p><u>Kultuuriline identiteet</u> arutelu, milliseid raamatuid lugesid, filme vaatasid ja laule laulsid vanavanemad.</p> <p><u>Väärtused ja kõlblus</u> positiivse ja negatiivse tegelase iseloomustamine.</p> <p><u>Teabekeskond</u> info otsimine eestlaste perekonnanimede kohta; teatmeteosest info</p>

<p>suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine.</p> <p>Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine). Dialoogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomiiim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks). Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<p>probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid; • esitab peast luuletuse või rolliteksti; 	<p>Euroopa Liit.</p> <p>Keskkonnakaitse.</p> <p>Infoühiskond.</p>	<p>otsimine</p>
<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide</p>	<p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; • vastab teksti põhjal koostatud 		

<p>mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).</p> <p>Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p>	<p>küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab teksti peamõtte; • kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; • leiab tekstist vajalikku infot; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäanu, kirja; • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut); • tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; 		
--	---	--	--

<p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades. Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud</p>			
<p>Tekstiloome</p> <p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine,</p>	<p>Tekstiloome</p> <ul style="list-style-type: none"> • jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; • jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskaemi ja küsimuste toel; • kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest; • kirjutab nii koolis kui ka 		

<p>kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamusslugu).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p>	<p>igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; • teeb oma tekstiga tööd; 		
<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p><u>Üldteemad</u> Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p>	<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid; 		

<p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval (nt <i>jalgsi, kärbsed</i>). <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimi). Tutvumine <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.</p> <p>Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ära kirjutamine tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Sünonüümid. Antonüümid. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; • kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; • pöörab tegusõnu olevikus; • moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku; • poolitab sõnu (õpitud reeglite piires); • kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid; • kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused; • tunneb ära liitsõna; • leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslaste ja/või õpetaja abiga. • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40–60 sõna, 20 ortogrammi). 		
---	--	--	--

<p><u>Vormiõpetus</u> Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus</u> Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>			
--	--	--	--

V KLASS (eesti keelt 3+1 tundi nädalas, kokku 105+35 tundi; kirjandust 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste ainetega	Läbivate teemade käsitlemisviisid
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pantomiim ja rollimängud; improvisatsioonid, nuku- ja lastenäidendite lavastamine; 	<ul style="list-style-type: none"> • Valib juhendamise toel suhtluskanali; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid; 	<ul style="list-style-type: none"> • matemaatika • loodusõpetus • inimeseõpetus • muusika • kunst • kehaline kasvatus • inglise keel 	<p><u>Keskkond ja säästev areng</u></p> <p>Inimestevahelised suhted. Probleemide lahendamine.</p> <p>Muinasjutt ja tegelikkus.</p> <p>Eestlaste elust enne ja</p>

<p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • süveneva raskusastmega tekstide kuulamine (raadio, televisioon, video, vahetu suuline esinemine) ja nende arutelud; <p>Suuline arvamused etteantud teema piires, vastulausele reageerimine, seisukohast loobumine. Väite põhjendamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö kuuldu ja loetud tekstiga (küsimuste esitamine, arutlemine jne); • -intervjuu tegemine; • suhtlusetiketi tundmine (rollimängud); • infoedastus kõnes; 		<p>Eesti riik.</p> <p>Eesti ajalugu.</p> <p>Eestimaa loodus, inimesed ja kultuuriväärtused.</p> <p>Liiklus.</p> <p>Euroopa Liit.</p> <p>Keskkonnakaitse.</p> <p>Infoühiskond.</p>	<p>nüüd. Leivategu vanasti ja nüüd.</p> <p>Jõulude tähtsus inimeste elus.</p> <p>Töö ja tasu.</p> <p>Emakeel kui suhtlusvahend.</p> <p>Ajakirjandus.</p> <p>Ilukirjandus. Film.</p>
<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.</p> <p>Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart).</p> <p>Kokkuvõtte konkreetsest materjalist (õppetekst, arutus).</p> <p>Kuuldu konspekteerimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb ja kuulab isiklikust huvist ning õppimise eesmärkidel nii huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; • rakendab tuttavat liiki teksti lugemisel ja kuulamisel eri viise ja võimalusi; • valib juhendamise toel oma lugemisvara 		<p>Muinasjutud õpetavad.</p> <p>Eestimaa kultuuriloolised paigad.</p> <p><u>Tööalane karjäär</u></p> <p>Töö tähtsus inimese elus. Kõik ametid on auväärased. Mida peavad teadma ja oskama</p>

<p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine. Visuaalselt esitatud info (foto, joonis, graafik) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.</p>			<p>erinevad ametimehed.</p> <p><u>Turvalisus</u></p> <p>Riik ja mine.</p> <p>Inimestevahelised suhted.</p>
<p>Tekstilooime</p> <p>Ümberjutustamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Lühiettekande esitamine.</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p> <p>Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumustest jutustamine ning kirjutamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt; • esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 		<p>Liiklusõpetus.</p> <p>Ohuolukorrad ja nendes käitumine.</p>

<p>Arutlemine. Probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses. Põhjuse ja tagajärje eristamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • teate, kuulutuse ja reklaami kirjutamine; • kirja kirjutamine, ümbriku vormistamine; • tarbeteksti kasutamine; • fantaasiajutu kirjutamine; • teksti põhjal kirjutamine (teksti alguse või lõpu lisamine, teksti jäljendamine jne); • seina- ja laualehtede koostamine; • tekstide kirjutamine ja lugemine kui protsess (teksti kavandamine, eeltööd, lugemine/kirjutamine, viimistlemine, kontrollimine, puhtand); • kirjutamistehnika treening; käekirja loetavus, töö välimus; oma kirjatöö kontrollimine ja vigade parandamine; käekirja analüüsimine; • teatmeteoste kasutamine: vajaliku info leidmine, märkmete tegemine, referaadi koostamine. 			<p><u>Teabekeskond</u></p> <p>info otsimine teatmeteostest ja internetist.</p> <p><u>Väärtused ja kõlblus</u></p> <p>karakteritugevusi hindamine.</p>
<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p><u>Üldteemad</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb eesti keele häälikusüsteemi, 	<p><u>Kirjandus</u></p> <p>kirjanike täisnimede</p>	

<p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled. Sugulaskeeled ja sugulasrahvad.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõnavara avardamine ja täpsustamine. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p><u>Vormiõpetus</u> Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad. Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis. Käandsõna. Käandsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Õige käände valik sõltuvalt lause kontekstist. Ainsus ja mitmus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes. 	<p>tundmine; kirjaniku jutustuse, lugemine loo pealkirja tekkest.</p> <p><u>Ajalugu</u> esivanemate elukohtade uurimine ja sellest jutustamine.</p> <p><u>Muusika</u> tekstide lugemine laulu- ja tantsupidude ajaloost.</p>	<p><u>Teabekeskond</u> internetiotsingu põhimõtete rakendamine.</p> <p><u>Tehnoloogia ja innovatsioon</u> otsingumootorite kasutamine.</p> <p><u>Kultuuriline identiteet</u> vanavanemate elukohtade kohta teabe uurimine.</p>
---	---	--	--

<p><u>Lauseõpetus</u> Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause kasutamine tekstis. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.</p> <p><u>Muud õigekirja teemad</u> Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed.</p>			<p><u>Teabekeskond</u></p> <p>kohanimedega teabeteksti lugemine.</p>
---	--	--	--

VI KLASS (eesti keelt 3+1 tundi nädalas, kokku 105+35 tundi; kirjandust 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste ainetega	Läbivate teemade käsitlemisviisid
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Arvamuse avaldamine, põhjendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paaris- või rühmatöö käigus • kõnejärg. <p>Kaaslase parandamine, täiendamine. Arvamuse tagasivõtmine, kaaslasega nõustumine, kaaslase täiendamine, parandamine.</p> <p>Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi, kirja- ja meilivahetust; • võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis. • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades 	<p>Inimeseõpetus:</p> <p>Koolielus ettetulevate konfliktide lahendamine</p>	<p>Teabekeskond:</p> <p>avaliku ruumi ohud.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <p>e-kirja praktiline saatmine.</p> <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <p>Lugupidamine kaaslasesse.</p>

<p>tunnustuse avaldamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • klassivestlus • diskussioon <p>Telefonivestlus: alustamine, lõpetamine.</p> <p>Suhtlemine virtuaalkeskkonnas: eesmärgid, võimalused, ohud (privaatse ja avaliku ala eristamine)</p> <ul style="list-style-type: none"> • E-kiri 	<p>sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;</p>		<p>tema arvamuse aktsepteerimine, viisaka tagasiside andmine;</p> <p>e-kirja stiilinõuded.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Austus teiste maade tavadite ja kultuuri vastu</p>
<p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raadio- ja teleaadete eripära, vormid ning liigid, eesmärgistatud kuulamine/vaatamine. Oma sõnadega kokkuvõtte tegemine. Saatekava. • Trükiajakirjandus. Pressifoto. Karikatuur. Pildiallkiri. Teabegraafika. • Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam. • Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid. Skeemist, tabelist, kuulutusest, 	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb tavalisi tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi; • võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtte; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekstide tõlgendamisel ja seostamisel; • tunneb ära õpitud tekstiliigi; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates. 	<p>Inimeseõpetus: Aja kasutamine, vägivallafilmi mõju lapsele; Tarbija mõistlik käitumine</p> <p>Ühiskonnaõpetus: Reklaami koht turumajanduses</p> <p>Muusika: Reklaamimuusika teles ja raadios</p> <p>Loodusõpetus: loodustemaalised</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: sallivuse ja lugupidamise kasvatus; vägivallamõjutuste vältimine</p> <p>Tervis ja ohutus: kehalise aktiivsuse vajalikkus; tervislik toitumine; ausus spordis.</p> <p>Elukestev õpe ja</p>

<p>sõiduplaanist, hinnakirjast andmete kirjapanek ja seoste väljatoomine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõnavaraõpetus Kirjakeelne ja kõnekeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist). • Vormiõpetus Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. <i>lik-</i> ja <i>ne-</i>liiteliste omadussõnade käänamine ja õigekiri. Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i>liitelised omadussõnad). <p>Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Asesõnade käänamine ja kasutamine.</p> <p>Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.</p>		<p>tekstid; maakaardi leppemärkide tundmine, kaardilt info leidmine</p> <p>Kirjandus: Looduskirjeldus ilukirjanduslikus tekstis</p> <p>Matemaatika: skeemi mõiste seostamine, skeem ja valem; mitmekohalised arvud, nende lugemine</p> <p>Tööõpetus: Toiduretsepti järgi küpsiste küpsetamine</p> <p>Kunst: Michelangelo laemaal Sixtuse kabelis</p> <p>Kehaline kasvatus: Sportmängude reeglid</p> <p>Inimeseõpetus: Lauakombed</p>	<p>karjääri planeerimine: Empaatia ja suhtlemisoskuse kujundamine konflikti dramatiseerimise ülesandes</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: koduümbruse looduskeskkond ja selle hoidmine.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: veebisõnastike kasutamine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: positiivse hoiaku kujundamine teise rahva kultuuri</p> <p>Teabekeskond: uudise kuulamine ja teabe tuvastamine; internetist info otsimine</p>
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Lauseõpetus Liitlause. Lihtlause sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine. Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi. Üte ja selle kirjavahemärgid. • Muud õigekirja teemad Algustäheõigekiri: ajaloosündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri, lühendite lugemine. 		<p>Ajalugu: ajalooga seotud, isikud, kohad, sündmused.</p> <p>Kirjandus: kirjandusteosed, autorid</p>	
<p>Tekstilooime</p> <p>Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine. Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamaid võtteid. Lisateabe otsimine. Erinevatest</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; • tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe; • tunneb kirjutamisprotsessi põhietappe; • kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja 	<p>Kirjandus: Loomingule inspireerivad tekstid</p> <p>Muusika: Muusika kuulamine loovuse arendamiseks</p>	<p>Liiklusõpetus: Ohuolukorrad ja nendes käitumine.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: Õpilaste kirjandite, lugude valikuline analüüs</p>

<p>allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest, selle väljakirjutamine. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusvärsus. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus.</p> <p>Kiri, ümbriku vormistamine. Lühiettekanne, esitlus Internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika.</p>	<p>sõnumeid), oskab leida ja täita lihtsamaid planke ja vorme;</p> <ul style="list-style-type: none"> • avaldab viisakalt ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ja seostades; 		
<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <ul style="list-style-type: none"> • Üldteemad Kirjakeel, argikeel ja murdekeel • Häälikuõpetus ja õigekiri <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad). <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. <i>f-i</i> ja <i>š</i> õigekiri. Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatust kui veebivariandist). 	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust, järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; • leiab ja kontrollib „Eesti õigekeelsus-sõnaraamatust“ sõna tähendust ja õigekirja; 		<p>Kultuuriline identiteet: Hea emakeeleoskuse tähtsus</p> <p>Teabekeskond: Keeleveebi kasutamine</p>